

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

КАФЕДРА ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор

з науково-методичної та

навчальної роботи

_____ О.Б. Жильцов

« ____ » _____ 2015 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Історія українського мистецтва

Галузь знань 0202 «Мистецтво»

Напрямок підготовки 6.020205 «Образотворче мистецтво»

Освітній рівень – перший (бакалаврський)

Інститут мистецтв

2015-2016 навчальний рік

Розподіл годин звірено з робочим навчальним планом. Структура типова.

Заступник директора з науково-методичної та навчальної роботи

Таранник А. О.

Робоча програма **Історія українського мистецтва** для студентів галузі знань 0202 «Мистецтво», напряму підготовки 6.020205 «Образотворче мистецтво».

Розробник: Коновалова Ольга Володимирівна, кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри образотворчого мистецтва Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри образотворчого мистецтва Інституту мистецтв

Протокол від «__» 2015 року №__

Завідувач кафедри образотворчого мистецтва _____Ю.В. Романенкова

©_____, 2015 рік

©_____, 2015 рік

ЗМІСТ

1. Опис навчальної дисципліни	4
2. Мета та завдання навчальної дисципліни	5
3. Програма курсу.....	5
Змістовий модуль I. ДАВНЄ ТА СЕРЕДНЬОВІЧНЕ МИСТЕЦТВО УКРАЇНИ	
Змістовий модуль II. МИСТЕЦТВО УКРАЇНИ ДРУГОЇ ПОЛОВИНИ XVII-ПОЧАТКУ XXI СТ.	
4. Навчально-методична картка дисципліни	6
5. Структура навчальної дисципліни.....	7
6. Теми семінарських занять.....	7
7. Карта самостійної роботи	7
8. Індивідуальна науково-дослідна робота.....	8
9. Методи навчання.....	10
10. Методи контролю	10
11. Розрахунок рейтингових балів.....	12
12. Методичне забезпечення курсу	13
13. Рекомендована література.....	13
14. Інформаційні ресурси.....	14

1. Опис навчальної дисципліни

Курс:	Напрямок, підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів, відповідних ECTS: 2 кр. Кількість змістових модулів: 2 модулі. Загальна кількість годин: 72 год.	Шифр та назва галузі: 0202 Мистецтво Шифр та назва напряму підготовки 6.020205 «Образотворче мистецтво» Освітній рівень: перший (бакалаврський).	<i>НОРМАТИВНА.</i> Рік підготовки – 4. Семестр – 7. Аудиторні заняття: 28 год. З них: кількість лекцій: 16 год.; семінарських занять: 12 год. Самостійна робота: 40 год. Види контролю: модульний контроль – 4 год. Залік.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета – засвоєння студентами знань з історії розвитку українського мистецтва від витоків до сьогодення, формування системи знань про основні художні напрямки, життєвий та творчий шлях видатних митців.

Завдання – формування у студентів базових знань з історії розвитку вітчизняного образотворчого мистецтва та архітектури, ознайомлення з творчістю провідних майстрів, оволодіння професійною термінологією.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- періоди та хронологію розвитку мистецтва на теренах України від давнини до сьогодення;
- художні стилі, напрямки та течії вітчизняного мистецтва у контексті світової художньої культури;
- імена видатних майстрів, їх життєвий та творчий шлях;
- видатні твори архітектури, скульптури, живопису, графіки, що входять до скарбниці вітчизняного мистецтва.

вміти:

- пояснювати, узагальнювати й оцінювати особливості розвитку мистецтва України;
- розрізняти пам'ятки мистецтва за авторством, назвою, художнім стилем;
- проводити мистецький аналіз творів;
- володіти професійною термінологією.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Давнє та середньовічне мистецтво України.

Тема 1. Феномен українського мистецтва. Мистецтво первісної доби та стародавнього світу. Доісторична епоха, скіфо-сарматський час (кінець II тис. до н.е. – поч. I тис. н.е.). Античне мистецтво північного Причорномор'я. 4 год.

Тема 2. Мистецтво давніх слов'ян (II ст. до н.е. – V ст. н.е.) та доби Київської Русі.

Тема 3. Мистецтво пізнього Середньовіччя та Ренесансу (XVI – початок XVII ст.).

Змістовий модуль 2. Мистецтво України другої половини XVII-початку XXI ст.

Тема 5. Мистецтво України другої половини XVII - XVIII ст.

Тема 6. Українське мистецтво XIX ст.

Тема 7. Мистецтво українського авангарду (10-ті – 20-ті роки XX ст.).

Тема 8. Мистецтво України XX-го – початку XXI ст.

5. Структура навчальної дисципліни

№ з/п	Назви тем	Кількість годин						
		Разом	Аудиторних	Лекцій	Семінарських	Індивідуальна робота	Самостійна робота	Модульний контроль
Змістовий модуль I. Давнє та середньовічне мистецтво України.								
1.	Феномен українського мистецтва. Мистецтво кам'яної доби на території України.	6	2	2	-	-	4	
2	Мистецтво скіфо-сарматського часу (кінець II тис. до н.е. – поч. I тис. н.е.). Античне мистецтво північного Причорномор'я.	6	2	2	-	-	4	
3.	Мистецтво давніх слов'ян (II ст. до н.е. – V ст. н.е.) та доби Київської Русі.	10	4	2	2	-	6	
4.	Мистецтво пізнього Середньовіччя та Ренесансу (XVI – початок XVII ст.).	12	4	2	2	-	6	2
Змістовий модуль II. Мистецтво України другої половини XVII-початку XXI ст.								
5.	Мистецтво України другої половини XVII - XVIII ст.	10	4	2	2	-	6	
6.	Українське мистецтво XIX ст.	10	4	2	2	-	6	
7.	Мистецтво українського авангарду (10-ті – 20-ті роки XX ст.).	8	4	2	2	-	4	
8.	Мистецтво України XX-го – початку XXI ст.	10	4	2	2	-	4	2
	ПМК							4
	Всього за семестр	72	28	16	12	-	40	

6. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Іконопис Київської Русі	2
2.	Архітектура Львова епохи Відродження. Мандрівка містом.	2
3.	Особливості стилю бароко в мистецтві України.	2
4.	Розвиток художніх стилів у мистецтві XIX ст.	2
5.	Стиль модерн в архітектурі України у контексті європейського мистецтва.	2
6.	Проблеми розвитку сучасного українського живопису	2
	Разом	12

7. Карта самостійної роботи

Змістовий модуль I.						
Давнє та середньовічне мистецтво України.						
№ зп	Тема	Зміст завдання	Години на виконання, передбачені ТП	Література	Академічний контроль	Бали
1.	Феномен українського мистецтва. Періодизація.	Письмовий план доповіді	4	[2], [3], [4], [9], [14], [16].	Модульний контроль	5
2.	Скіфське золотарство. Особливості художньої мови	Письмовий аналіз мистецького твору (за вибором студента)	4	[2], [4], [5], [7], [8], [9], [14], [16].	Модульний контроль	5
3.	Архітектура Київської Русі.	Презентація	6	[1], [2], [4], [5], [7] [8], [14].	Семінарське заняття	5
4.	Мистецтво Ренесансу. Архітектура Львова	Презентація	6	[1], [3], [4], [5], [14].	Модульний контроль	5
Змістовий модуль II.						
Мистецтво України другої половини XVII-початку XXI ст.						
Тема		Зміст завдання	Години на виконання,	Література	Академічний контроль	Бали
5. Особливості стилю бароко на теренах України.		Презентація	6	[1], [3], [4], [5], [7], [8], [14].	Семінарське заняття	5

6. Український пейзаж XIX ст.	Презентація	6	[1], [2], [3], [4], [5], [8], [14].	Семінарське заняття	5
7. Видатні представники українського авангарду	Презентація	4	[1], [2], [5], [6], [8].	Семінарське заняття	5
8. Мистецтво «гарячої хвилі» 80-х рр. XX ст.	Презентація	4	[1], [3], [4], [5], [8].	Модульний контроль	5
Разом		40 год.			40 балів

8. Індивідуальна науково-дослідна робота

Індивідуальна науково-дослідна робота є видом позааудиторної індивідуальної діяльності студента, результати якої використовуються у процесі вивчення програмового матеріалу навчальної дисципліни.

Індивідуальне науково-дослідне завдання (ІНДЗ) з курсу «Історія українського мистецтва» – це вид науково-дослідної роботи студента, яка містить результати дослідницького пошуку, відображає певний рівень його навчальної компетентності.

Мета ІНДЗ: самостійне вивчення частини програмового матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань із навчального курсу, удосконалення навичок самостійної навчально-пізнавальної діяльності.

Зміст ІНДЗ: завершена теоретична або практична робота у межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь та навичок, отриманих під час лекційних, семінарських, практичних занять і охоплює декілька тем або весь зміст навчального курсу.

Орієнтовна структура ІНДЗ – наукове дослідження у вигляді реферату: вступ, основна частина, висновки, список використаних джерел.

Орієнтовна тематика реферативних досліджень з навчальної дисципліни

«Історія українського мистецтва»

1. **Первісне мистецтво на теренах України.** Пам'ятка стародавнього мистецтва Кам'яна Могила.
2. **Мистецтво Трипілья-Кукутені.** Особливості скульптури.
3. **Мистецтво скіфо-сарматського часу.** Ювелірні коштовності скіфських курганів.
4. **Античне мистецтво Північного Причорномор'я.** Місто Херсонес.
5. **Мистецтво Архітектура Чернігівського князівства.**

6. **Мистецтво Київської Русі.** Синтез архітектури та монументального живопису Софії Київської.
7. **Мистецтво пізнього середньовіччя.** Архітектура фортифікаційних споруд правобережної України.
8. **Мистецтво Ренесансу.** Площа Ринок у Львові – пам'ятка ренесансної архітектури.
9. **Мистецтво Ренесансу.** Іконостас: історія формування, особливості конструкції та символіки.
10. **Українська парусна.**
11. **Архітектура бароко у Києві.**
12. **Неофіційне мистецтво 60-х років.** Творчий шлях Алли Горської.

Критерії оцінювання ІНДЗ
(наукового дослідження у вигляді реферату)

№ п/п	Критерії оцінювання роботи	Максимальна кількість балів за кожним критерієм
1.	Обґрунтування актуальності, формулювання мети, завдань та визначення методів дослідження	4 бали
2.	Складання плану реферату	3 бал
3.	Критичний аналіз суті та змісту першоджерел. Виклад фактів, ідей, результатів досліджень в логічній послідовності. Аналіз сучасного стану дослідження проблеми, розгляд тенденцій подальшого розвитку даного питання.	10 балів
4.	Дотримання правил реферування наукових публікацій	3 бали
5.	Доказовість висновків, обґрунтованість власної позиції, пропозиції щодо розв'язання проблеми, визначення перспектив дослідження	7 бали
6.	Дотримання вимог щодо технічного оформлення структурних елементів роботи (титольний аркуш, план, вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо вони є), список використаних джерел)	3 бали
	Разом	30 балів

Шкала оцінювання ІНДЗ

Рівень виконання	Кількість балів, що відповідає рівню
Високий	26-30
Достатній	20-25
Середній	11-19
Низький	0-10

9. Методи навчання

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації:

- *Словесні*: лекція (традиційна, проблемна, лекція-прес-конференція) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint – Презентація), семінари, пояснення, розповідь, бесіда.
- *Наочні*: спостереження, ілюстрація, демонстрація.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проектів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

1) Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

9. Методи контролю

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи:

➤ **Методи усного контролю:** індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда.

➤ **Методи письмового контролю:** модульне письмове тестування; підсумкове письмове тестування, звіт, реферат.

➤ **Методи самоконтролю:** уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

11. Розрахунок рейтингових балів, які отримують студенти.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	
82-89	B	дуже добре	

74-81	C	добре	зараховано
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота										ІНДЗ	Сума
Змістовий модуль №1					Змістовий модуль № 2						
T1	T2	T3	T4	МК	T5	T6	T7	T8	МК		100
6	6	17	17	25	17	17	17	17	25	30	Коеф. 1,94

4. Навчально-методична карта дисципліни «Історія українського мистецтва»

Разом: 72 год., лекції – 16 год., семінарські заняття – 12 год., самостійна робота – 40 год., підсумковий контроль – 4 год.

Модулі	Змістовий модуль І				Змістовий модуль ІІ			
Назва модуля	Давнє та середньовічне мистецтво України.				Мистецтво України другої половини XVII – поч. XXI ст.			
Кількість балів за модуль	71 бал				93 бали			
Лекції	1	2	3	4	5	6	7	8
Теми лекцій (відвідування – 1 б.)	Тема 1. Феномен українського мистецтва. Мистецтво кам'яної доби на території України. (2 год. 1 бал)	Тема 2. Мистецтво скіфсько-сарматського часу (кінець II тис. до н.е. – поч. I тис. н.е.). Античне мистецтво північного Причорномор'я. (2 год. 1 бал)	Тема 3. Мистецтво давніх слов'ян (II ст. до н.е. – V ст. н.е.) та доби Київської Русі. (2 год. 1 бал)	Тема 4. Мистецтво пізнього Середньовіччя та Ренесансу (XVI – початок XVII ст.). (2 год. 1 бал)	Тема 5. Мистецтво України другої половини XVII – XVIII ст. (2 год. 1 бал)	Тема 6. Українське мистецтво XIX ст. (2 год. 1 бал)	Тема 7. Мистецтво українського авангарду (10-ті – 20-ті роки XX ст.). (2 год. 1 бал)	Тема 8. Мистецтво України XX-го – початку XXI ст. (2 год. 1 бал)
Теми семінарських занять (відвідування – 1 б., робота на семінарі – 10 б.)	---	---	Тема 3. Архітектура Київської Русі (2 год.)	Тема 4. Архітектура Львова епохи Відродження. Мандрівка містом. (2 год.)	Тема 5. Особливості стилю бароко в мистецтві України. (2 год.)	Тема 6. Розвиток художніх стилів у мистецтві XIX ст. (2 год.)	Тема 7. Стиль модерн в архітектурі України у контексті європейського мистецтва. (2 год.)	Тема 8. Проблеми розвитку сучасного українського живопису (2 год.)
Самостійна робота	5 б.	5 б.	5 б.	5 б.	5 б.	5 б.	5 б.	5 б.
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 1 (25 балів)				Модульна контрольна робота 2 (25 балів)			
ІНДЗ	30 балів							
Підсумковий контроль	71+93+30=Всього – 194 б. ПМК (залік) коеф. 1,94.							

12. Методичне забезпечення

1. Опорний конспект лекцій;
2. Навчальні посібники;
3. Робоча навчальна програма;
4. Електронні презентації лекційного матеріалу.

13. Рекомендована література

Базова

1. Асеев Ю. С. Джерела. Мистецтво Київської Русі. Серія Нариси з історії українського мистецтва. К., 1980.
2. Історія українського мистецтва у 5-ти томах. – К., НАН України, ІМФЕ ім. М.Т. Рильського, 2008-2012.
3. Кривавич Д. П., Овсійчук В. А. , Черепанова С. О. Українське мистецтво. 1, 2, 3 т. Львів, 2005.
4. Овсійчук В. А. Українське мистецтво другої половини XVI – першої половини XVII ст, К., 1985.
5. Пам'ятники градостроительства и архитектуры Украинской ССР в 4-х томах. К., 1983.
6. Степовик Д. В. Українське мистецтво першої половини XIX століття. Серія Нариси з історії українського мистецтва. К., 1982.

Допоміжна

1. Асеев Ю.С. Мистецтво стародавнього Києва. – К.,1969
2. Асеев Ю. Стили в архітектурі України – К.,1989.
3. Асеева Н.Ю. Украинское искусство и европейские художественные центры. – К.,1989.
4. Білецький П. Українське мистецтво XVII – XVIII ст. – К.,1968.
5. Геврик Тит. Втрачені архітектурні пам'ятки Києва. – К.,1991.
6. Грушевський М.С. Історія України–Русі. – Т.Т.ІІІ–ІV. –К.,1994.
7. Жовтовський П.М. Монументальний живопис на Україні XVII – XVIII ст. – К.,1988.
8. Жолтовський П. Художнє життя на Україні в XVI – XVIII ст. – Т.2. – К.,1968.
9. Запаско Я. Мистецька спадщина Івана Федорова. - Львів: Вища шк., 1974. - С.35-40.
10. Ісаєвич Я.Д. Першодрукар Іван Федоров і виникнення друкарства на Україні. - Львів: Вища шк., 1975. - 150 с.
11. Історія української культури. У п'яти томах. том 2 (Українська культура XIII — першої половини XVII століть). Київ, "Наукова думка", 2001
12. Історія української культури. Під ред. І . Крип'якевича. – К.,1994Енциклопедія українознавства- Т. 1-4. – Львів, 1993 – 1994.
13. Логвин Г.Н. София Киевская. – К.,1971

14. Макаров А.А. Світло українського бароко. – К.,1994.
15. Маланюк Є. Нариси історії нашої культури. – К.,1992.
16. Прусе Н.Е. Западноевропейское искусство XVII в. //Малая история искусств. – М.,1974.
- 17.Толочко П. Стародавній Київ. – К.,1992
18. Тяжелов В.Н. Искусство средних веков в Западной и Центральной Европе. - М.,1963
19. Український середньовічний живопис. – К.,1976.

14. Інформаційні ресурси

1. http://www.etnolog.org.ua/index.php?option=com_content&task=view&id=91&Itemid=78
2. <http://www.google.ru/search>
3. http://pidruchniki.ws/14740508/kulturologiya/utverdzhennya_baroko_ukrayinskiy_arhitekturi_mistetstvi